

Oglasi, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cijenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglašje itd. šalju se naputnicom ili položnicom pošt. Stedionice u Beču na administraciju lista u Puli.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne prima, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napíše „Reklamacija“.

Cekovnog računa br. 847.849.

Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokrvari“. Narodna poslovica.

Izlazi svakog utorka i petka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, nepodpisani netiskaju, a nefrankirani neprimaju.

Predplata za poštarinom stoji: 12 K u obće, 6 K za seljake u godinu ili 6 K —, odn. 3 K — na pol godine.

Izvan carvine više poštarina.

Pojedini broj stoji 10 h. koli u Puli, toli i izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici Giullia br. 5 te prima stranke osim nedjelje i svetka svaki dan od 11—12 sati prije podne.

Odgovorni urednik i izdavatelj Stjepo Gjičić. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Zahtjevi naših zast. u saboru i list „L' Istria“.

Mnogomu naših neće možda biti ugodno što o tom još pišemo. Priznajemo, da nije, ni nam. Naši će reći, a i mi se s njimi slažemo, da su zahtjevi naših zastupnika tako prirodni, tako utemeljeni u ljudskih i državljanjskih pravih, sadržani u temeljnih državnih zakonih i u odlukah najvišega čimbenika u monarhiji, pa čak i u zemaljskom redu i u saborskom poslovniku, da nije vrijedno dalje o njih govoriti. Kako se neda dokazivati da je bijelo bijelo, a crno crno, crveno crveno, tako se neda dokazivati, da su rečeni zahtjevi opravdani. Treba samo reći, to je bijelo, to je crno, to je crveno, i svaki, koj ima oči da vidi, mora to viditi. Samo slijepeć na obje oči ne može viditi boja; samo onaj, koj ne priznaje prava, zakona, neće da prizna opravdanosti zahtjeva naših zastupnika. I slijepeć o bojah, i takovomu o pravih i zakonih uzalud je govoriti.

Ipak ćemo ob ovih opet govoriti. Potakla nas je na to novina „L' Istria“, oficijozni list zemaljskoga odbora, i u obće vladajućih ljudi u Istri. A neće možda škoditi ni onim njekim, koji su na prvom mjestu pozvani na to, da vrše zakone i da jih čine vršiti od drugih, od svih, a koji bi reći, da gledajuć nevide i slušajuć nečuju, ili da su tako tvrde glave da ne pojme, ili zle volje da

nečine ili čine teško ono što bi imali činiti uvijek kao najnaravniju svoju dužnost.

Predprošli broj rečenoga lista „L' Istria“ od 14. aprila donio je u prevodu naša oba prva članka iz broja 6. aprila „Modus vivendi“ u istarskom saboru, i „Postupak predsjednika istarskoga sabora“. Tim člankom napisao je porečki list „predgovor“ „Malog redaka priglasja“. Hoćemo dakle priobiti nekoliko naših redaka, na te redke naših protivnika.

„L' Istria“ kaže prije svega, da donasa u prevodu oba rečena članka „Naše Sloge“ za to, da i Talijani Istre poznadu zahtjeve njihovih protivnika.

Čudno mora se pri tom činiti svakomu, da „L' Istria“ donasa u doslovnom prevodu čitli članiak, u kojem se nalaze doslovno zahtjevi hrvatsko-slovenskih zastupnika, a da baš tih zahtjeva nedonasa. Kao razlog tomu navadja taj, što su razni listovi donieli te zahtjeve. Mi na to opažamo, da neznamo; koje to listove misli, koji da su donieli te zahtjeve, da li su jih u istinu donieli, i dali su jih donieli vjerno. A kad bi to sve i bilo, držimo da bi „L' Istria“ bila ipak imala donieli te zahtjeve. Ona je, ako ne posve službeni, to ipak poluslužbeni list zemaljskoga odbora i vladajućih ljudi u pokrajini, pak je kao takova imala priobiti one zahtjeve, bez obzira na to, da li su jih drugi listovi donieli ili ne. Ako je već smatrala shodnim, da donese ona dva članka, i da njim napiše predgovor, onda je imala donieli prije svega jezgru, oko koje se vrte oni članci i njezin predgovor. Ona je dapače bila dužna to učiniti, ako je htjela, kako veli, upoznati Talijane Istre sa zahtjevi njihovih protivnika.

Radje je mogla izpustiti sve ostalo iz „Naše Sloge“ i čitli svoj predgovor, nego li baš zahtjeve, pak prepustiti svojim čitateljem, da si sami čine predgovore i tumače. Čudno se čini pisati o njekih stvarih, a nedati tih stvarih do znanja. Možda se je začela to učiniti? Možda služi, da ima u Istri i među talijanskim pučanstvom ljudi, koji nebi sudili zahtjeve naših zastupnika onako, kako jih ona „sudi“? Al onda „L' Istria“ igra skrivalca sa svojimi čitatelji, onda hoće da u mutnom lovi, a to ona i baš ona, nebi smjela činiti. U dobi smo, u kojoj treba s pučanstvom igrati otvorenimi kartami. Ko toga nečini ili neima čiste savjesti, ili neima čistih namjera, svakako neće se jakim.

Nadalje veli „L' Istria“, da se neće zaustavljati kod pojedinih točaka zahtjeva naših zastupnika, niti pobijati obrazlaganja, kojimi jih popravljuje „Naša Sloga“, jer da su to stvari poznate, i da jih je već do sja pobila.

Mi njoj na to odgovaramo, da si je bar u tom dosljedna sa prije rečenim. Nije priobila zahtjeva, pak si je dosljedna ako jih nepobija, a i znala je valjda zašto toga ni jednoga ni drugoga nečini. Ona se reć bi ipak hoji, uliti čiste vode koli svojim čitateljem, toll čimbenikom na gori, predstavnikom cesaro-kraljevskim, s kojimi ona i njezini svagda i svagdje i u svem postupa prema onoj javno poznatoj jednoga njihovih vjernih Talijana „okoristimo se zaslijepljenosti cesarske vlade“. Bit će stalno množina njezinih čitatelja, koji nepoznadu zahtjeva naših zastupnika, nit načina, kojim jih je tobož pobila. Na svaki način nejma ništa naravnijega kod otvorenih i svjestnih si svojih

nazora ljudi nego to, da se objavi ono o čem se razpravlja. Nećineć toga „L' Istria“, slična je mački, koja okoliša okolo vruće kaše, i koja se neufa okusiti je, nit drugim kazati kakva je.

„L' Istria“ neće da zagriže u jezgru i hoće da ta jezgra ostane tajnom njezinim čitateljem. Ona samo okoliša, pak veli, da je sblizenje objui stranaka jedino onda moguće, ako se izluči ono što je formalno, a pridrži ono što je stvarno. Nego upravo u tom da se obie stranke nemogu razumjeti: ono što drži njezina stranka za stvarno, da je za „protivničku“ stranku formalno, i obratno. što je za njihovu formalno da je za „protivničku“ stvarno. I tu nelazi što hoće da reće. Njoj je stvarno, da se u saboru razpravljaju pitanja znamenita za cijelu kokrajinu. za to da treba razumjeti se, a za razumjeti, da se mora rabiti samo jedan jezik, a taj je talijanski. Tako da nemisle gospoda manjine. Oni da hoće da njihovo pravo, izražavati se u svojem jeziku — pravo, koje da njim neporiče — podignu na političko priznanje, zahtjevajuć za sad ravnopravnost, i pridržavajuć si, da ga pak podignu na prevlast. Pri tom nek pogibaju probiti pokrajine, samo da se postigne svrhu prevlasti.

Da je porečki list priobioć doslovno zahtjeve naših zastupnika, nebi mogao nit smjeco ovako čvrljivo pred svojimi razboritimi čitatelji. Naši zastupnici postavili su najprije jasno označene uvjete, pred kojimi bi opet mogli unći u sabor; a onda označili takodjer jasno, u čem su voljni za sada popustiti. Oni stoje na načelu podpune ravnopravnosti objui jezika pokrajine za sada i za budućnost; za sada samo popuščaju u

Podlistak.

Pisma iz Beča.

Dragi Ivane!

Pozlaću u Beč obećah Ti pisati o svojim doživljajima. Pošto se ovdje smjestih i ulvutih nešto vremena, ero me, da izvršim svoje obećanje. Ali već u ovo kratkoročno dosta toga doživih, pa ne znam, gdje bih počeo. Nu početi ipak valja.

Pomisli mlada čovjeka u nedoglednoj pustinji, gdje na daleko nema živa stvora, pa čes i nehotice, kao molitvicu, prošaptati krasne njihove neumrlog našeg pjesnika Petra Preradovića:

„Bože mili, kud sam zašto?
Noć me stigla u tuđini;
Ne znam puta, ne znam staze,
Svuđa goli kamen gaze
Trudne noge po pustinji“.

Tako bijaše meni prvih dana u Beču. Tu sve bući i vrvi od ljudi i prometa, ali za me je to sve bilo pusto, prazno i ledeno. Svi mi se ti ljudi činili bez srca. Što čes,

od djetinstva bijah naučan onako po domaću, medju svojimi, s kojimi sam mogao da razgovaram; a med svim onim ljudima ne mogoh naći jednoga, komu bih mogao izreći svoja čuvstvo i želje u jeziku, što ga usisah s materinim mliekom. Oko srea me nešto stiskalo, u očima se stadoše vrjeli suze, pa ih težkom mukom zaustavljah, da ne navru kao bujni gorski potok kršne naše Istre. Ajde ludo jedna, ta nijesi djele ili žena, da plačeš, stadoh se prekoravati, sliedeć se pred samim sobom. Zaludu, ne mogoh da se umirim, a moje misli neprestano letile tamo na jug, u drugu domaju, u onu malu, staru izučanjelu seljačku kuću, gdje ugledah sunce božje.

Hvala Bogu, da to stanje nije potrajalo dulje, jer inate svsnulo.

Do mala upoznah više Hrvata. Onđ mi tek odlanulo i moja se stara veselost povratila, pa se po malo stadoh pričuvati bečkom životu.

Kako mi bijaše sladko i ugodno, kad ovdje u tuđini, u ovoj „Babiloniji“ prvi put začuh hrvatsku rieč, ne da se opisati; to

treba doživjeti. Srce mi burno zakucalo, krv po žilama življe potekla, obuhvatila me neka silna želja, da padnem oko vrata onom, koji mi prvi prouzročio toliko veselje, pa da ga izljubim.

Odakle Hrvati u Beču? pitat će me. O tom bih ti mogao mnogo pisati, ali za danas se moram s malim zadovoljiti, jer mi ne preostaje mnogo vremena.

Ponajprije ima tu Hrvata velikaša, j. plemića, kao vitezova, baruna, grofova i što ja znam, kako se sve ne zovu ta velika gospoda, što zimi stanuju u Beču, a ljeti idu na svoja imanja u Hrvatskoj. Može im tako biti, Bog im je dobro dao, pa uživaju, a mi se jadnici moramo mučiti. Bog je dobar, pa će nam trud blagosloviti i naplatiti. Za tim ima ovdje preko tri stotine akademičara Hrvata t. j. mladića, što se na visokim školama pripravljaju za svoje buduće zvanje. Imadu pravljaju za svoje društvo „Zvonimir“, koje nosi ime velikog hrvatskog kralja iz naše narodne krvi. Osim toga ima ovdje dosta hrvatskih radnika, koji opet imadu za se dva društva: „Prosvjeta“ i „Zvonček“.

Iz toga vidiš, da ovdje nije za nas tako tuđe, kako se iz početka čini. Ima tu dosta ljudi, s kojima možeš u materinskom jeziku razgovarati: ima tu dosta Hrvata iz Hrvatske, Slavonije, Dalmacije, Bosne, Hercegovine i Istre. Ljudi su to iz veoma razdalekih krajeva, ali su ipak tako blizu, jer se razumiju, jer govore istim jezikom, jer svi teže za istim ciljem. Osim toga ima ovdje dosta Slovenaca, s kojima se dobro razumijemo, i s kojima se međusobno volimo kao braća, što u istinu i jesmo. Ovdje možeš dobiti i sve hrvatske novine, bilo u spomenutim društvima, bilo po raznim kavanama.

Tako se ovdje čovjek snadje kao kod kuće: uvijek medju svojim ljudima. Tu se razgovaraš našim milozvučnim jezikom, čuješ hrvatsku pjesmu i tamburicu, čitaš hrvatske knjige i novine. To je za nas mlade Hrvate velika sreća.

Za danas ne mogu više da duljim, nego ću do zgodne nastaviti, gdje prestah, a dotle primi srdačan pozdrav od tvog vjernog prijatelja

Frana.

U Beču, dne 12. travnja 1900.

provedenju ravnopravnosti. u koliko se to tiče ne njih, nego većine i predsjednika. Ravnopravnost spada u politička prava, a da je to pravo nješto stvarnoga, to nemože a da neprižna ni sama „L' Istria“. Priznajući to izričito, ona je pobila sama sebe u svemu što je rekla neposredno prije toga o formalnom i stvarnom. Ona doista veli, da nije sabor mjesto, gdje bi se imalo to pravo valjanim pokazivati, al kao da i sama čuti kakav nesmisao — nek nam oprost, ako nemožemo manje blagoga izraza rabiti — je tim rekla, dodaje tomu, kao „deus ex machina“, da većina neće da prodje pod takova kaudinška vješala. Mi znamo da se oživotvoranje političkih prava ima tražiti i za škole, za urede, javne zavode, za cilu javnost, al pitamo gdje je prikladnije mjesto nego baš u saboru, da se ta politička prava ne samo zahtjeva nego i izkazuje, i čini ih valjanima, i oživotvoruje ih. Zastupnici, koji nebi toga činili, zatajili bi prava naroda, koji jih je u sabor poslao da jih zastupaju, izneverili bi svoje izbornike, izvrgli bi se ruglu svega poštenoga svijeta, pa i samih svojih protivnika, koji bi njim sa svim pravom mogli reći, šta će vam i vašemu narodu prava, koja nećete ni sami da uživati.

Nećemo da se dulje osvrćemo na izreku porečkoga lista. izreku svih njezinih pristaša a naših protivnika, da našim zastupnikom niko neporiče prava izraživati se u svojem jeziku, jer njim poriče to njihovo pravo sam porečki list sa svim svojim predgovorom, i većina saborska i predsjednik sa svim svojim postupkom i držanjem, i izričitim izjavama. Naši zastupnici smatraju to svoje pravo ne za nješto formalna, nego za nješto stvarna, za političko pravo — u čem se s njimi i „L' Istria“ slaže — i hoće da to pravo uživaju i u saboru i osobito u saboru. Oni neće da se prikazuju mrtvimi, gdje moradu najviše života kazati. Svoje pravo, govoreći hrvatski ili slovenski u saboru smatraju oni za najznamenitije, pošto je jezik najznamenitije obilježje jednoga naroda, pošto je on najznamenitiji sastav jedne narodnosti, i pošto je „narod bez narodnosti tjelo bez kosti“, i pošto je sabor jedno od glavnih mjesta, gdje ima svaki narod pokazivati činom, stvarno, svoju narodnost. Za to se pak oni neodriču prava i dužnosti, da razpravljaju o prohibicijama, kod sudova i u javnih spisih; i pošto, i kad bi to istina bila, nebi to valjalo za sad nit za javne urede nit za javna pisma, a najmanje za sabor.

Talijani i svi naši protivnici, pa tako i porečki list, govore o trih narodnosti u Istri, proglašujući hrvatsku i slovensku narodnost, za dvie. Mi znamo zašto to čine, mi znamo kako hoće da nas ciepažu, mi znamo da pače, da su razni naši protivnici često koješta poduzeli, da nas Hrvate i Slovence u Istri zavade. Do sad njim to hvala Bogu nije uspjelo; ako će Bog neće ni unapried. Mi Hrvati i Slovenci smatrali smo se uvijek za jedno, a tako ćemo i unapried. Naši protivnici neće nas učiti što smo, nit ćemo njim ići na paklenki liepak.

Razgovor

med braćom Josipom i Matom u Marčani, po cesti od ladonje do maloga kalića.

Josip. Ne jadi se, brate Mate, ako nas je nesrića tako zatekla, ter znaš, da malini melju onako, kako ih vitar goni.

Istri, većine pučanstva te pokrajine, nego pokazuju, da oni neće da se razpravlja o znamenitih pitanjih za sve stanovništvo pokrajine, da će radje da ide sve po vrugu, da će pade sve stanovništvo i svi njezini slojevi, ako se neće da se pripozna talijanstvo pokrajine Istre. Za njih je nezakonitost, komedija, provokacija, govoriti u saboru Istre jezikom većine pučanstva. Oni hoće samo talijanski jezik u saboru, da bude na svih ustnicah istarskih žena samo talijanski smjeh, da se sjena kupule Mikelangjela pričrvisi nad čielom Istrum, da sva mjesta Istre i svi njezini stanovnici goje ljubav k domovini i prevruću želju da bude složna, velika, jedna. Nekoristi zababurivati toga. Ludo je prikrihati to — bilo je izričito, javno, uz aplauz, rečeno javno u saboru. Sve; čim se hoće to prikriti, sva argumentacija porečkoga lista i njezinih, je pri tom puko licumjerstvo.

„L' Istria“ veli, da saborska većina istarska, zahtjevajući samo jedan jezik, nećini drugo nego da sledi carevinsko vieće u Beču. Tamo se rabi samo jedan jezik, ima se i u istarskom saboru. Ako se igdje može prilagoditi naša narodna poslovića „vidla žaba da konja kuju pak je i ona digla nogu“, može se i ovdje. Istarski sabor hoće da pripodobu sa carevinskim viećem u Beču; zbor 30 muževa dviju narodnosti jedne male pokrajine sa zborom 425 muževa jedne državne skupine šesterih narodnosti! Pa i u carevinskom vieću uživaju sve narodnosti više pravica, nego li jih uživaju Hrvati i Slovenci Istre u istarskom saboru. Nego ono nije i nemože biti mjerilom samo za istarski sabor. Zanj mogu biti mjerilom samo zemaljski sabori, u kojih se poštuje prava narodnosti dotičnih zemalja. A to su već spomenuti sabori. „L' Istria“ priznaje da bi bila krivičnici siliti Hrvatske i slovenske zastupnike da govore samo talijanski; a krivičnica nemože se ničim opravdati, a najmanje onim što „L' Istria“ veli, pošto nije istina da je nužda da se samo talijanski govori, pošto nisu krivi hrvatski i slovenski zastupnici ako talijanski zastupnici nepoznađu našega jezika, i pošto je načina kao i drugud da saznanu za ono što se hrvatski ili slovenski govori; pošto nije istina, da se je rabio do predmalo samo talijanski jezik kod municipija, kod sudova i u javnih spisih; i pošto, i kad bi to istina bila, nebi to valjalo za sad nit za javne urede nit za javna pisma, a najmanje za sabor.

Talijani i svi naši protivnici, pa tako i porečki list, govore o trih narodnosti u Istri, proglašujući hrvatsku i slovensku narodnost, za dvie. Mi znamo zašto to čine, mi znamo kako hoće da nas ciepažu, mi znamo da pače, da su razni naši protivnici često koješta poduzeli, da nas Hrvate i Slovence u Istri zavade. Do sad njim to hvala Bogu nije uspjelo; ako će Bog neće ni unapried. Mi Hrvati i Slovenci smatrali smo se uvijek za jedno, a tako ćemo i unapried. Naši protivnici neće nas učiti što smo, nit ćemo njim ići na paklenki liepak.

Mate. Znam ja to; ali, po Matića, ono ča ni pravo, ni pravo! Ja mislim, da nis furešt čovik, da sam Marčana, a jopet Marčana ni Beč, pak mislim, da bi svi morali znati kako mi je ime; ako pak ne svi, almeđo deligato, ki mi je više puti učinija buletin za povesti faše u Pulu.

Josip. Ali ča ćeš; češ više živiti, ako su te oni dan prekrstili!

Mate. Ja sam Mate i Mate pa ne Tone; brat moj! Za Mata me je pop krstija a ne za Tonu, svi me zovu Mate i deligato sam Mate, dok nisu volacioni; Mate, Mate mi je ime a ne Tone, razumiš me?

Josip. Ma, po boske, ono nikad i kod balotacioni si bija dobar za Mata! Sad su našli valja kakove druge palagrafe van, ki već onako ne kažu kako i stari. Ča ćeš, nova leja, novi palagrafi!

Mate. Breka su si oni našli, ne palagrafe nove! Palagraf, pod kim sam ja govori, da sam Mate i da ču biti vajk Mate, dok se ne prikristim na drugu viru.

Josip. Su te morda već oni sami stili na drugu viru priobrnuti, pak su ti propunili ime Tone.

Mate. I ki zna da nisu!!!

Josip. Ja to ne morem pravo reći, jer znaš, da se malo u maline razumim, kad vajk vani delam i mutim se, a jopet da sam „beba“, govori longanja!

Mate. Ako si ti „beba“, on je zgbuljena ovca, a to je još gore.

Josip. Umiri se, brate Mate; ja znam, da su svi znali, da ti je ime Mate; zna je longanja i tuturele; sjor deligato i stari lastre, ali oni su stili smutiti vođu, i su ju smutiti pak obrnuli pa svojoj malin. Neka su, ma smo njim zatukli rekoraš!

Mate. Ali „rekors“ i novi balotacioni, škodni su za komun!

Josip. A ki je kriv?

Mate. Sve oni, ki ne će, da znadu kako mi je ime; ali neka ne misle oni, da će njim ti komplimenti svaki put valjati. Drugi put, kad budu balotacioni, mi ćemo se bolje potkovati i pokazati ćemo njim; da smo braća Pikutari, ja Mate a ti Josip, a „kumpanija bella“ neka laje ča će. Pravica mora doći na videlo.

Josip. Viš, već smo poli maloga kalića; moramo se rastati. Ja idem zajati van blago a ti hodi viditi ča delaju s faši, pak češ poiti deligatu neka ti učini buletin za u Pulu, i kad pasas kraj Valentinu, nemoj mu se uvajiti, ko te zove Mate, dok ne reče, da je lagd kad je oni dan rekla, da za Mata te ne pozna.

Mate. A vero ne ču, kad ih poznam kakovi su. — Dakle zdravo!

Josip. Bog daj sriču i zdravlje.

Franina i Jurina.

Jur. Da znaš, kako se lipo znadu Marčanska dica štrinkati po puti!

Fr. A ja, kad mačka ni doma, miši skaču.

Jur. Bi bilo doba, da te oblasti pašaju, već jedanput tamo učitelja, da ih stavi u red.

Fr. A ja, kad ih ni?

Jur. Joh meni; ja znam, da ih je, ki gredu na spaš.

Fr. Vero lipo, škole zaprle, a učitelji na spaš . . . se j pirih!

Jur. Prišla je vero prišla, ma je pošla. Tako ča nisu s njom popravili — pute i još ča drugo?

Jur. Aj su, su i plac očistili.

Fr. Ma te lipo sada po njim spasežat.

Jur. Su si vero i skornje kupili.

Fr. Ča morda materine.

Jur. Ti vero misliš, da su bosci.

Fr. Aj nisu, nego brez postoli.

Razne viesti.

Političke:

Austro-Ugarska. Radi putovanja cara i kralja Frana Josipa I. u Berlin, uznemireni su osobito talijanski listovi. Oni pišu naime, da će se na sastanku careva razpravljati bez dvojbe i o trojnom savezu — bez Italije, koja, dr je u tom savezu peto kolo. Ona da služi ostaloj dvojici saveznika jedino za paradu, a koristi od toga da nema nikakve. Istina je, da je Italija prisiljena radi trojnoga saveza držati u pripravi više četa na kopnu i na moru, nego li bi njoj to inače trebalo; nu sama u tom savezu može ona igrati ulogu vevlasti, koju danas igra. U ostalom trojni savez štetan je Austriji, napose Austrijskim Slavenom u moralnom i materijalnom pogledu više, nego li ikojem drugom narodu.

Konačno je ustanovljeno, da će se sastati carevinsko vieće dne 8. maja. Istodobno zasjedati će i delegacije i to ovaj put u Budimpešti. Austrijski delegati odputovati će iz Beča dne 11. maja u Budimpeštu, da tamo prisustvuju otvorenju delegacijah. Tečajem zasjedanja delegacijah, držati će carevinsko vieće praznike. Razpravljati će međutim samo pojedini odbori; među ovimi će razpravljati onaj za dogovore između Čeha i Niemaca o vladinoj osnovi za uređenje jezikovnog pitanja, koji će biti izabran odmah u prvog sjednici.

Ovih uzkrasnih blagdana objasnili su prvaci mladočeske stranke pred svojim izbornici temeljito politički položaj. Između ostalih govorili su na sastancih zastupnici Pacak, Kramar Engel i Kaižl. Prva dvojica govorili su vrlo oštro proti sadašnjem ministarstvu kojemu navješite unapried najostriju borbu u carevinskom vieću. Oni izjavije, da je neizbježiva obstrakcija českih zastupnika, koje je bečka vlada izgrati bijela pred českim narodom. Umjerenije govorili su zastupnici dr. Engel i dr. Kaižl, koji se još uvijek nadaju sporazumku između Čeha i Niemaca. Dakako, da i oni traže ravnopravnost českomu jeziku u Českoj i u Moravskoj i svih javnih uređih u nutarajem i izvanjskom obćenju.

U sjednici česka naroda od dne 20. I. mj. pozvali su česki zastupnici Horak i Dvoržak Niemce, neka složno sa Česima uzajedničke im domovine. Njemački zastupnik Schreiner odbio je taj poziv, jer da su Mladočesi pristali na austro-ugarsku nagodbu radi jezičnih naredba.

Glede istarskoga sabora odlučeno je napokon, da se neće ovoga proljeća sastati. Talijanski odlučujući krugovi bili će tom vladinom odredbom zadovoljni, jer će tako bar moći neuznemireni i nadalje raditi što ih volja.

Crna Gora. Turska vlada dozvolila je Crnoj gori, da ustanovi u Prizrenu crnogorski konzulat. Srbski vladini krugovi odsudjuju tu dozvolu, jer naziru u njoj porast crnogorskog a pad srbskog upliva u Carigradu. Značajno je svakako, što je malena Crna gora zadobila u Turske tu povlasticu.

Srbija. Vladini listovi pobijaju odlučno sve one viesti, koje su prodriele u javnost o neslogi i sukobu između kralja Aleksandra i razkralja Milana. Kao dokaz da postoji između oca i sina najbolji sporazum, navadjaju plaćeni biogradski novinari, da su se oba kralja, na dan takovske svečanosti u istoj kočiji, dopeljali u crkvu.

Rusija. Ruski carski supružni su dionici nesamo svih svjetskih svečanosti, koje njim priredjuje gradjanstvo drevne Moskve, nego

oni, sudjeluju kao dobri kršćani i svim crkvenim svečanostima, koje bijahu radi uzrskih blagdana ovoga puta veličanstvenije nego li obično! Tim svečanostima prisustvovali su i svi u Moskvi nalazeći se veliki knezovi i njihove sjajne pratnje.

Njemačka. Gradske vijeće u Berlinu razpravljalo je ovih dana o predlogu magistrata, da se doznači iz gradske blagajne 50.000 maraka za ureš grada, prigodom dolaska cara i kralja Frana Josipa. Razprava bijaše vrlo živahna: Vođa socijalnih demokata Singer, pobijao je predlog magistrata dokazujući, da austrijski vladar dolazi njemačkomu caru u pohode i da bi imao ovaj trošiti na ureš Berlina. Predlog magistrata bijaše ipak prihvaćen velikom većinom.

Mjestne:

Regate u Puli. C. i kr. jahtna eskadra, obdržava ovog čedna svoje ovogodišnje utakmice u jadrnju. Regate su započele jučer i trajati će u jutro i po podne u sve dane kroz čitavi čedan.

C. i kr. vojna mornarica. Zimska se je eskadra prošlog čedna vratila u svoje staro sjelo, u puljsku ratnu luku, te će biti naskoro raspoređena. Sada se oprema ljetna eskadra, koja će negdje prvim junija zapaliti svoje vatre i poći na put i vježbe.

Ova će se eskadra sastojati iz tri odjela. Glavnim zapovjednikom čede eskadre i zapovjednikom prvog odjela biti će contre-admiral Rudolf grof Montecuccoli-Polinago; zapovjednik drugog odjela: contre-admiral Gustav vit. pl. Brosch i zapovjednikom trećeg odjela: ljnijski kapetan Moriz Sachs pl. Hellenau.

Za pojedine odjele, glavni su brodovi ovi: Kaiser Karl VI. Tiger i Aspern.

Osim zapovjedničkih brodova, polaze u eskadru Elisabeh, Panther, Satellit, Planet, Blitz, Pola, Dromedar i Salamander.

Uz ove idu torpednjače za visoko more: Natter, Python, Kigyo, nadalje torpednjače prvog razreda: Weihe, Würger Geier, Ibis, Reiher, Secretär, Sperber, Bussard, Flamingo i torpednjače drugog razreda XIV, XIX, XXIII, XXV, XXVI i XXVII.

Oprema se eto čitava sila sa bezbroj momčadi.

Vođačenje u Puli, držali će se dne 7. do 11. maja, u vojarni na Zaru. Na 7. morali će se prikazati novaci iz Pule. Na 8. oni iz Vodjanja. Na 9. barbanci, kanfanarci i sanvinčenstani. Na 10. baljani i stranci. Na 11. oni od II. i III. leve.

Omnibus-pošta Pula-Fazana. Prošlog čedna počela je općiti omnibus-pošta između Fazane i Pule. Pošta odlazi iz Fazane u jutro na 4 sata a po podne na 4 $\frac{1}{2}$, dolazi u Pulu na 10 sata u jutro i 5 $\frac{1}{2}$ po podne. Odlazi iz Pule na 2 $\frac{1}{2}$, i 6 po podne a dolazi u Fazanu na 3 $\frac{1}{2}$, i 7 sata po podne. Ciena je po osobi za amo i tamo K 1 i za jednu vožnju h 60.

„Vodjanski dogadjaj“! Tršćanski il „Piccolo“ javlja, da je predsjedništvo društva „Società politica Istriana“ sretno rješilo vodjansku krizu.

Predsjednik dr. Bennati, odbornici dr. Rizzi i Bertolo Fonda, našli su se u Četvrtak u Vodnjanu i saslušali načelnika i savjetnike, te ih ponukali, da ne polazu svoje časti, te su ovi i povukli ostavku.

Na to da ih je navelo osobito izraz ljubavi i pouzdanja svih vječnika, osjeganje njihovo, drugih uglednih građana i vodja „disidentata“, da će raditi sporazumno u svim političkim i narodnim pitanjima. Obćanje vodja pučke stranke, da će nastojat osloboditi „Seosku blagajnu“ od podgibeljnih neprijateljskih upliva.

Toliko „il Piccolo“ a mi ćemo se doskora na stvar povratiti!

Pokrajinske:

Imenovanja u financijalnoj struel. Predsjedništvo c. k. financijalnoga ravnateljstva u Trstu, imenovalo je poreznoga oficijala Frana Viktori i Josipa Sillogoja oficijali u X. razredu; pripremenoga po-

reznoga pristava Davida Kukanica, poreznoga vježbenika Ernesta Andrejčica, te Josipa Polji pristavi u XI. razredu.

Ispražnjeno mjesto. Na c. k. učiteljsku u Koprnu, ispražnjeno je mjesto privremenog glavnog učitelja za matematiku i fiziku. Naukovni jezik jest njemački i slovenski. Molbe valja uložiti na c. kr. zemaljsko školsko vijeće za Istru do 25. t. mj.

Priznanica. Predsjedništvo političkoga društva „Edinost“ u Trstu, primilo je sljedeću priznanicu:

„Slavno predsjedništvo!“
Divio sam se radinosti muževa političkoga društva po tršćanskoj okolici, te se iz svega srea veselim pobjedi u pet kotara. Sjeme, posijano spomenutom radošću, roditi će stalno po vremenu plodom lakodjer u onom kotaru, u kojem nemogaše sada pobjediti istina i pravo.

Napried dakle, bez obzira na bilo koju stran, po dosadašnjem putu za slobodu i napredak slovenskoga naroda na tršćanskom tlu i Bog neka blagoslovi teške trude, poštene nakane! Živili svieštni tršćanski okoličani, svieštni Slovenci! Živili njihovi vodje! „Sretan Uzkrš“ svim skupa!

Iskreno odani Vjekoslav Spinčić, Opatija, 10. aprila 1900.

Slavnomu predsjedništvu pol. društva „Edinost“ u Trstu.

† Č. o. Julij Brunner u Pazinu. Na veliku subotu u dva sata po podne, pozove Svevišnji pred svoj sud č. o. Julija.

Pokojnik bijaše rođen u Kočevju u Kranjskoj dne 28. svibnja 1826. Prezirajući već kao mladje udobnosti i slasti svjetovne, podade se u samostan č. o. franciskana, gdje bijaše 22. rujna 1849. zaređen za svećenika. Provincijal uvidi u njemu osobite sposobnosti za podučavanje, te ga pošaljje već 1853 u Pazin, gdje je i ostao kao profesor na gimnaziji, dok nebijae ova god. 1873. franciskanom oduzeta, te svjetovnjakom izručena. Mnogi njegovi djaci sjajno kasnije uspjeli, kao n. p. Mons. Orbančić, prošt pazinski; velenč. gosp. Fr. Matejčić, ravnatelj c. kr. hrvatske gimnazije; prof. Matko Mandić; Herman Pattay, ravnatelj pošta u Zadru; i mnogi drugi. Temeljitim poznavanjem svojih predmeta i svojom bitagom strogošću, znao bi si prikupiti mladjeha srca nadobudnih učenika. Bio je dobar poznavatelj glazbene umjetnosti, te bi budi si koju dionicu pjevačkog glasa smjesta odpejvao ili partituru i zamršenu odsvirao.

Nu i kao revan svećenik i izpovjednik, bijaše poznat kod našeg puka na Pazinščini na dugo i široko, te svi žale vele njegov gubitak.

Godina je po prilici odkud nestade među živimi njegovog suučenika i sudruga, dobro poznatog „Hugida“. Od onda bijaše i pok. Julij uvijek nekako žalostan i zamršjen. Svako toliko bijaše shrvan po koji dan u postelju. Četiri dana pred smrću pohađi ga plućnica, te nemjla smrt prekosi mu nit življenja.

Kako bijaše obljubljen kod svijuh, pokaza najbolje mnogobrojno pučanstvo, koje ga sprovede dne 16. t. m. do zadnjeg počitka.

Svietila svjetlost vječna: Tebi, o dragi Julije, koji si ciele svoje življenje žrtvovao za dobrobit naroda, — osobito Pazinskoga! F. H.

Kraljevski rumunjski par sa prestolonaslednikom Ferdinandom i sinom mu Čarolom; te ostalom pratnjom, stiglo je, kako javismo u posljednjem broju, prošlog četvrtka po podne na Rieku. Kraljevsku je obitelj na riečkoj stanici dočekao guvernier Szapary, načelnik i ostale vojničke i građanske oblasti. Nakon pozdrava i pretstava, kraljevski se supružnici ukrcaše na parobrod „Ellere“ a dio pratnje na „Bakar“, te krenuše put Opatije, kamo stižeše oko 6 sati.

Dolazak visokih gostova navestise mužari, a glazba zasyra rumunjsku himnu. Na obali se skupiše na doček veliki voj-

voda Luksemburga sa suprugom, poglavar Fabiani, načelnik dr. Slanger, predsjednik lječilišnog odbora dr. Glax i bezbroj naroda, što no zauzeo njesto gdje god mogao. Kralj je bio oćito dirnut sa tako liepim i srdačnim i neprišljenim doćekom. Kraljici Jelisavi bile podarene ukusne kite cvieća. Sa obale krenuše kraljevski supruzi pjesice u Villa Angiolina.

U tom zaselku nastanio se je kralj i kraljica sa dvorjanstvom, doćim se je kraljevski sasincinćemisa svojim dvorjanstvom nastanio u bliznjem zaselku „Amalia“. Čitavo občinstvo pozdravljalo je srdačno visoke gostove. Opatija, Volosko, ostala je oćićeina zastavama i drugi dan kadno bio rođjedan kraljev. U prolavu, istoga, razsvietlilo se je sve kuće od Slatine do „Angiolina“, i odputila se tamo oko 8 $\frac{1}{2}$, večer glazba praćena bakljami, koje su nosili ovdješnji vatrogasci. Tu je glazba zasyvirala rumunjsku kraljevku pak još par komada, a prisutni pozdravljali su pred zaselkom stojeće kralja i kraljicu, kojoj, poznatoj pjesnikinja, sjedih vlasi, obavijenoj bielim plaćem, sjalo je crveno lice s radosti. Kralj je govorio nesamo sa predsjednikom lječilištnoga odbora, nego je i sišao k vatrogascem pak s četirih petimi upravo građjanski razgovarao.

Rumunjskomu kraljevskom paru zahvaljuje lječilište jednu cestu i put koje se po njih i zovu. Na najvišoj visini puta je paviljom sa krasnim vidikom, a ima na njem također živa sliena, na kojoj je zlatinimi slovi u francezkom jeziku uklesan napis kraljici u čast.

Kad sam već e iste spomenuo, da još njesto glede njih iztaknem. Krasnih je puteva nad glavnom državnom cestom, prekrasan je obalni put, koj vodi obalom od Voloskoga pak s jednim pretrgnućem do proć Kolovuzskoro do Ičića, prekrasan, da mu je jedva gdje na svietu para. Neima blata ni prašine, uvijek uz more sa različito om balom i različitim vidikom. Svako doba može se njim, kao i s onim nadljećum: ugodno šetati. Tamoimore, ovdje: sumica. Nego često valja da se prolazi glavnom cestom, a komadićac se i mora prolaziti. Tu je često neugodno uza sav ploćnik po strani. Za kišovita vremena se čisti, ali ne možda dovoljno nit dosta žurno; pak bivaju prolazeći često poškopljeni kaljužinom. Još gore je za suha vremena. Cestom prolazi toliko vozova, i težkih, da odmah naprave prašinu, koja je pak svakomu neugodna. Poljeva se dosta redovito samo negdje do Škrbić, ali dalje riedko, a nit tamo ne dovoljno. Upozorujemo na to one koji su pozvani, da se za to pobrinu, za boljak goslova i svih prolazećih, a u interesu našega divnoga lječilišta.

Pred skoro dvie godine nastao je noćju po žar u Škrbićih. IZgorila je jedna baraka za konje i kočije. Prigodom toga požara, opala bijaše čestita gospodja Fiamin, i ćuti i danas posljedice onoga pada. Dne 21. t. m. u jutro izgorila je druga ljesena bajta, radionica vriednoga stolara Čuka. Bila je u gornjem dielu kuća u Škrbićih. Lahko bi se bilo užgalo i raznihi kuća. Još je jedna ljesena bajta, stolarska radionica, među kućami nad cestom u Škrbićih. Držimo da se nebi imalo čekati da i ona izgori. Ljesene bajte bi još kako tako mogle imati mjesto dalje od kuća. Blizu kuća i među njimi nebi jih smjelo poćni pošto biti. I u kamenoj ili opekomo sažidanoj kući može nastati požar, ali ne tako lahko kao u ljesenoj, nit se oganj tako lahko širi kao u ovoj, i mnogo je lakše u onoj gasiti i zapriećivati širenje ognja. Redarstvene i gradjevne oblasti imale bi providiti, da među kućami i blizu njih ne bude ni jedne ljesene bajte.

Iz rudokopa ispod Labina. U rudokopu kamenog ugljena u Krapanu i Vinesu, prije dva čedna štrajkovali su radnici, jer im uprava nije htjela povisiti nadnice. Uprava se na to bila u toliko omećala, da je povisila plaća za 5%.

Radnici se prihvatili ovog teškog rada pod uvjetom, da će do 14 dana opet zapustiti posao, ne bude li povisak nadnica veći. Uprava nije povisila plaća, pa radnici iznova štrajkuju.

Regata na jedra u Lošinju. U ponedjeljak dne 16. o. mj. bila je u Lošinju utakmica u jedrenju, koju je priredio tamošnji yacht-club „Austria“. Tom prigodom priredilo je ugarsko-hrvatsko parobrodarsko društvo poseban izlet iz Rieke i Opatije u Lošinj i to sa parobrodom „Liburnija“. Prva ciena odnla je yacht „Ardito“.

Brzojavna postaja u Mošćencah. Dne 13. t. mj. otvorili su brzojavnu postaju u Mošćencah — politički kotar Volosko. Nova ta postaja posluje samo po danu a spojena je sa tamošnjim postanskim uredom.

Vepirinec. (Razne vjesti). I naši obćinari svaki dan su sitiji talijanskoga gospodarenja, do kojega se je u toj obćini, čisto našoj, bilo došlo raznimi spletkami i varkami. Već kod posljednjih izbora opazio se je dobrahan pokret na bolje, i u jednom tielu predobili su naši uza sva šaranja njekih cesaro-kraljevskih, koji u glavnom vode svu talijansku agitaciju u ovih stranah. Nego i sami oni, koje su talijanske novine proglasile za Talijane ili Talijanaše, uvidjaju već prilićno kamo jih protivnici vode. Razni njih su se združili sa onimi koji bijahu izabrani u prvom tielu, i to na korist obćine. U jednoj od posljednjih sjednica, je većina zastupnika odbila znaćajan predlog obćinskoga načelnika Stigliha, da mu obćina plati njesto preko 80 forinti za troškove, koje je imao u parnici sa velećastnim i prezasluznim župnikom Ellnerom. Stiglih nije zadovoljan, da ima načelniku plaćicu i dietice, i da poteže najamninu za obćinski ured u nje-govoj kući, nego htjeo je, da mu obćina plati i parnicu, koju je vodio na svoje imie. Tim mu je već obćinsko zastupstvo pokazalo, da nemože raditi što hoće, da nije sam on gospodar u obćini. Reć bi, da će mu to i na dalje često pokazivati.

U jednom slučaju na skoro. Razni zastupnici, njih više od trećine, zahtjevali su, da sazove sjednicu obćinskoga zastupstva, i da metne na dnevni red stanovit predmet. Nije htjeo, i njekako ćudno za jednoga obćinskoga glavara da je odgovorio. Oni njeki zastupnici išli su na c. kr. kotarsko glavarstvo. Gospodin c. kr. upravitelj kotara Alojzij Fabiani da njim je obćeo, da će ćiniti, da se sjednica sazove. Kad su vidili oni zastupnici, da su njegova obćanja pusta, da sjednice nejma, išli su opet c. kr. kotarskomu upravitelju. On jih je opet sa obćejanj odpravio. Za 10. aprila pozvao je obćinskoga glavara Stigliha. Što su dokonćali ne znamo. Znamo pak, da § 40. obćinskoga reda za Istru veli, da mora obćinski glavar sazvati sjednicu, kad to zahtjeva tretjina obćinskoga zastupstva; i znamo da taj zakon valja i za obćinu ili županiju Vepirinec i za kotar Voloski; to da je za vršenje zakona u tonu kotaru odgovoran c. kr. predstojnik toga kotara. Kumpare gore kumpare dole — zakoni valja da se i kod nas, u našoj obćini i našem kotaru vrše.

Iz drugih krajeva:

Sedamdesetgodinšnja kraljeva. Prigodom proslave sedamdesetog rođjedana Njegova Velićanstva cara i kralja Frana Josipa, posjetiti će Beć njemački car Vilim, saski kralj, prince-regent bavarski i većina njemačkih saveznih knezova. Ruski car imao bi doći u Beć koncem julija ove godine. Kako je poznato, rođjedan kraljev pada na 18. agusta.

Stupnjevi ljubavi. Čovjek najviše ljubi u prvoj godini svoju dojlju; u petoj godini svoju majku; u desetoj godini školske praznike; u šestnajstoj godini slobodu; u dvadesetoj godini svoju ljubovcu; u tridesetoj godini svoju ženu; u ćetrdesetoj godini svoju djecu; u pedesetoj godini svoju lulu; u šestdesetoj godini svoju mir, a u svako doba — sama sebe.

Ministar na putu. Ministar željeznica Wittek, otputovao je ovih dana, iz Beča preko Trsta u Dalmaciju. U Utorku stigao je parobrod zemaljske vlade. Pelagosa u Mali Lošinj u pratnji predsjednika pomorske oblasti, Beckera. Odlaze nastavio ministar put prema Gružu.

Kip moderne Parizanke, koji je imao biti namješten na ulazu u svjetsku izložbu, već je bio namješten na određenom mjestu, ali je po nalogu francuskog ministra trgovine odatle odstranjen. To je kolosalan kip, koji predstavlja Parizanku; odjevenu po najnovijoj modi. Franceski listovi ne javljaju ništa o tome, zašto je taj kip imao biti smješten baš na ulazu u izložbu, a još manje o tome, s kojih razloga je određeno njegovo odstranjenje. Taj je kip izradjen iz kamena, te je težak preko 2000 klg.

Posjetnici podmorske izložbe u Parizu misliće, da su na danu mora, tako je sve udešeno pomoću znanstvenih pomagala i izvrstnih dekoratera. U jednoj dvorani, koja je slabo razsvjetljena, nabasa posjetnik najprije na potonulu ribarsku ladju, s kojom je potonuo i parobrod, koji je probio ribarsku ladju. Brod taj ima porite jarbole i raztrgana jedra te je načinjen na vlas tako, kako je izgledao sa dna mora izvučeni brod, koji je potonuo u Cherbourgu. Da sve što bolji efekt poluč, načinjen je svod te dvorane od stakla, nad kojim u vodi plivaju mnoge morske ribe. Židovi dvorane su, također iz stakla te i iza njih plivaju nebrojene ribe i druge morske životinje. Tu se vide i morske biljke i morsko dno. Kroz ogledala potučeno je to, da se motriocu čini, da ga okružuje na sve strane silno i bezkonačno more. Načinjeni su i ledenjaci i koralne naslage i podmorski vulkani. Ronci spuštaju se dolje i vade stvari. Voda je crpljena iz mora te se uzdržuje na toploći od 15° C. Neprekidno se strojevima voda talasa i na sve strane izbija miris solne vode.

Mac Kinley i američki sudci: Sudci američkih sjedinjenih država dadoše nedavno svojim evropskim drugovima liep primjer vitežke nepristranosti, ali ujedno i dobru lekciju predsjedniku Sjedinjenih država, Mac Kinleyu. U Sjedinjenim državama zakonom je zabranjeno kao i po ostalom civilizovanom svijetu, da kućevlastnici bez predhodne dozvole od nadležne oblasti ne smiju ništa dogradjivati ili mienjati na svojim kućama. Predsjednik Mac Kinley kao da nije mario za tu zakonsku odredbu, pa je nedavno bez pitanja dao prigraditi svoju privatnu kuću. U slobodnoj Americi dogodilo se je ono, što se jamačno drugdje ne bi dogodilo. Radi toga propusta pozvan je predsjednik Mac Kinley na sud, koji ga je u njegovoj odsutnosti odsudio, kao što i svakog drugog smrtnika, koji se na taj način ogriješio o postojeći zakon, na globu od deset dolara i na nošenje sudbenih troškova.

Od žalosti za generalom Joubertom. Već u početku englesko-burskoga rata, gojio je 17. godišnji pekarski naučnik Kurlo Morawitz u Ebreichsdorfu živu želju, da podje u Afriku i da se na strani Bura bori proti Englezima. No dječak nije mogao da tu svoju želju ostvari. Prije nekoliko dana opažalo se je, da je Morawitz duh pomućen, a kad je iz novina doznao za smrt slavnog burskog generala Jouberta, nije više imao mira ni pokoja. Morawitz je dan i noć bez prekida plakao te naricao, da od žalosti za burskim vojskovođjom mora umrieti. Nekog dana pošao je Morawitz na oko miran u svoju sobicu na počinak, gdje se je objesio.

Mati — nemati. Supruga seljaka Mihajla Nemesa iz Szarvasa u Ugarskoj, turila je u krušnu peć svoju 6-godišnju kćerku radi toga, što je bolovala na nekoj holesti kože. Nesretno je djevojčice izgorjelo, a njegova mati — nemati predana je rukama pravde.

Književne:

Knjige Matice hrvatske. Stiglo je našim uređništvu 13 pekrasnih knjiga; Matičino izdanje za god. 1909.

Ovaj put „Matica“ je nadkrilila samu sebe, i u godinu se 1899 može ubrajati u najradnije i najplodnije matičine godine. Kad ugledaš Matičine knjige, sreci izuzim od radosti, a pusta želja da jih čim prije pregledaš, da jih se naužiš i da se nasladiš, liepim stivom, ometate, da neznaš koju bi prvu uzeo na ruku.

U matičinim knjigama imade naslade i pouke za svakoga, te i ove godine, liepa književnost je zastupana mnogim izvornim i prevedenim djelima. Tu je naš veliki — i duhom i rodoljubljem — Ksaver Šandor Gjalski, sa zapiscima i pričama „Diljem Doma“. Uza nj su dva druga velikana na pripoviedalackom polju: Vjenceslav Novak (Posljednji Stipančići) i I. Tomić (Melita), od simpaličnoga Gjura Arnolda izašle su „Izabrane pjesme“, a u prevodu su donešene s ruskoga: Puškinova izabrana djela; i Marka Vovčoka: Pučke pripoviesti.

Poučne knjige su sljedeće: „Valla“, Poviest novoga vieka; Bara Poparić: O pomorskoj sili Hrvata za dobe narodnih vladara, divno djelo koje osvjetljuje jednu od najslavnijih perijoda volike naše prošlosti. Učeni Milivoj Šrepić, obogatio je hrv. književnost sa 2 nova djela: „Klasična filologija i uputa u njezine pojedine struke“; i „Preporod u Italiji u XV. i XVI. stoljeću“. Od dra. Stjepana Gjurašina su „Pisce“. — Od grečkih klasika je izišao: Ksenofon „Izabrani Spisi“. — A napokon spominjemo debelu knjižurinu: „Hrvatske nar. pjesme“ (Odio I; junacke muhamedovske, knjiga IV).

Pridržajue si ocieniti po mogućnosti potanko ta izdanja, nemožemo na ino, a da ne izrečemo ovdje priznanje vrstnomu odboru „Maticе“, na njegovu neumornomu i plodnom djelovanju. Ljudi koji Maticom upravljaju — sudeći po njihovim djelima — jesu oduševljeni i požrtvoveni rodoljubi, kakvim se malo para nalazi.

A narod? Podupire li, on svojom predplatom taj rodoljubni rad, koji je u njemu samom na slavu, i za napredak? Zaližbože rekbi, da mur za „Maticom“ počinje jenjati, i odbor matičin se tuži, da se prijavilo ove godine manje prinosnika nego lani u isto doba.

Preporučujemo svim starim članovima „Maticе“, da obnove predplatu, a rodoljube širom Istre, koji nisu još članovi, molimo, da žrtvuju 3 for. na godinu — i da se začlane.

Idealu.

Nad pjesmam pjesmu spjevati bih htio, Svim oled, pticam, poj kiem dragoj poje, Sjaj meteora, duge sarnе boje, Aurorin ruj i tračak sunca bio.

Od krasnog liepšim gled ti stvori mio, Ljepote duše obesmrtit tvoje, I s neba skinut sve najliepše što je, Da čarim svijet se tvojim divi cio.

Al pjesme pjesnik kad je posvetio I srce dao, sve je darovao: Odsjeten kô panj u gori bi bio.

Kad Ljubavi mu žar bi pomanjko; Te neba kćeri na zemlji da nije Ponestalo bi sveg, i — poezije.

(Zadar) Gjuro Palavršić.

Oglas.

Preporučamo se slavnomu občinstvu za slikanje soba i zgrada, kavana, gostiona, kazališta i crkava bilo jednostavno ili raskošno, te svakovrstno slikanje na ruku okolica itd.

Slikaju na ulje vrata i prozore jednostavno ili imitacijom drva, čela na zgradama, kupališne sobe, ograde, Reclame svake vrsti, napise na staklu, željezu, drvu i platnu sa najukusnijim pismenima; bojadisu i pozlaćuju crkvene kipove, sve sa cijenama tako niskim, da se ne hoje nikakve utakmice.

Stične radnje preuzimamo i za pokrajino.

Na zahtjev izradjuemo i nacrtе za radnje i držimo bogati i birani zbornik uzoraka za tapetovanje.

Sa osobitim poštanjem

Vinko Despalatović i Franjo Opatić
slikari.

Pula, Via Medolinio br. 27.

Svieće od pčelinjeg voska sa jamčevinom od K. 2000

Preporučam: 2. svetenstvu, crkvenim upravam i slavnom občinstvu uz cijenu: Kz po K 4-90
Voštene svieće i duplire I (austrijski sastav) 4-40

Svieće i duplire I (talijanski sastav) 3—
Svieće i duplire II 2-40

Tamjan lacrima I 1-2-40
II 2—
gran 120

Povošteno platno za oltare m 2—
Stijenji i stakla za vječno svjetlo po običnoj su cieni.

Naručbe u vrijednosti od 20 K napried, pošiljem franko. — Pri točnoj uplati dajem popust od 3%.

Sa odličnim stovanjem

J. KOPAČ,

Ulica sv. Antona 7. Gorica.

Prodaje se
kuća
na jedan kat sa dvorištem i vrtom
u Puli
Via dell' Ammiragliato 15.
Poblize vjesti dobiju se u tiskarni J. Krmpotić i dr. ili kod g. V. Gruma u Puli.

Jedini
IZVOZ NARAVSKOG VIŠKOG VINA
crnog i bijelog ponajboljih vrsti.
MARIJA MARDEŠIĆ
trgovina i izvoz vina u Puli (Istra).
Gijenici šalju se na zahtjev badava i preko poštarine.

Knjigotiskara i knjigovežnica
J. Krmpotić i drug.
U PULI
prima sve u knjigotiskarsko-knjigovežku struku spadajuće radnje koje izvršuje brzo i ukusno.
Zaliha svijuh tiskanica za župne i občinske urede, kao takodjer pisaćeg papira.
Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinah.
Sve tiskanice za štedovna i zajmovna društva u obće
preskrbljuje točno, brzo i jeftino.
Opazuje se, da tiskara preskrbljuje sve tiskanice, koje se rabe, bez da bi joj to stranka naznačivala, to jest sve, što je za potreba poslovanja potrebno; biljegeje takodjer knjige itd.